Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

Ziarul apare de la 1 mai 1924 | MIERCURI, 12 AUGUST 1992 | NR. 114 (17984) | PREȚUL 1 rub. | FAX: 23-35-01

MS — Prea puține proteste împotriva haosului economic se făceau auzite din partea FSIM — PAG. 2

Președintele Boris Elțin nu se va odihni prea liniștit în aceste zile de august — PAG. 3

O femeie zîmbind firesc și senin încă nu e un indiciu al unei societăți sănătoase — PAG. 4

De ce a venit Guvernul Moldovei la Moscova?

Vineri seara, la aeroportul Vnukovo, înainte de plecarea spre Chișinău, miniștrii noștri erau bine dispuși, zîmbeau, discutau voioși. S-a simțit că a scăzut în sfîrșit tensiunea nervoasă a acestei zile lungi. Cu gîndul ei de acum erau ai noștri acasă. Iar eu, privindu-i, m-am gîndit că acolo, la Chișinău, v-ați dus în primul rînd anume la Moscova?»

Sincer vorbind, această întrebare nu mi-a dat și mie pace. Le-o puneam și eu ba unuia, ba altuia. Mă interesa pînă și concepția noului guvern asupra relațiilor moldo-ruse, dorind să aud și o argumentare teoretică a acestora. Domnii miniștri mă priveau cu indulgență și mă coborau repejor pe pămînt cu exemple concrete, demonstrîndu-mi importanța relațiilor economice cu Rusia. Iată opinia noului ministru al economiei naționale, dl S. CERTAN:

— În comerțul nostru extern Rusia ocupă primul loc, are cota net superioară față de ceilalți parteneri. De starea comerțului cu Rusia depinde în mare măsură bunăstarea Moldovei. De aceea am dus tratative și am încercat să facem tot posibilul ca să normalizăm situația ce s-a dereglat de la începutul verii, să fim siguri că vom fi printre primii în încheierea acordului cu Rusia pe anul 1993. Anul trecut, pînă am clarificat poziția Moldovei de ce avem nevoie, balanțele Rusiei au fost făcute, repartizarea definitivată. De aceea acum trebuie să ne grăbim.

— Domnul Sangheli, după cîtva timp de la întîlnirea cu cabinetul de miniștri al Rusiei, a evidențiat din blocul de probleme social-politice decizia ambelor părți de a crea în cîteva zile comisii guvernamentale. Una dintre acestea va examina condițiile retragerii armatei a 14-a de pe teritoriul Moldovei și a trupelor aeroportate din Chișinău... Dvs., ca economist, cum ați aprecia negocierile de astăzi?

— După mine ele sînt de mare folos. Pe lîngă întîlnirile în comun, unde s-a discutat în fond asupra principiilor pe care se vor baza relațiile noastre economice, am avut o întîlnire și cu omologul meu din guvernul Rusiei, dl Neceaev, cu alți colegi ce se ocupă de relațiile cu Moldova. Concepția Rusiei constă în aceea că vor fi întocmite cîteva liste cu eventuala producție de export. Unele vor include doar cotele pe care Rusia le poate pune la dispoziția Moldovei fără a se obliga să garanteze livrările mărfurilor. Adică: aveți nevoie, căutați-vă parteneri. Altele vor include produse, livrarea cărora va fi garantată de stat. E vorba în primul rînd de resursele energetice.

— Situația din Transnistria a fost discutată în legătură cu problemele economice?

— Nu. În toate relațiile cu Rusia Moldova se prezintă ca un tot unitar. De exemplu, toate resursele energetice pe care ni le livrează Rusia, inclusiv pentru centrala de la Kuciurgan, se exportă centralizat Moldovei.

— Ce avantaje dă republicii semnarea în această seară a acordului economic cu guvernul Moscovei?

— Noi vom primi din Moscova producție de destinație industrial-tehnică, precum ar fi: anvelope, tehnică de automobile, rulmenți, diverse piese de schimb... În schimb, vom exporta producția noastră... E bine că ducem tratative nu numai la nivel guvernamental, dar și acolo unde se produce marfa. Pe mine încă cu doi ani în urmă m-a frapat faptul cît de activ ducea politica economică Estonia, care de la bun început dorea să iasă din componența Uniunii Sovietice, însă în același timp prim-ministrul Savisaar făcea vizite regulate în Siberia, la Tiumen, încheia acorduri la nivel regional. Cu cît e mai mică țara, cu atît mai active trebuie să fie relațiile ei economice externe.

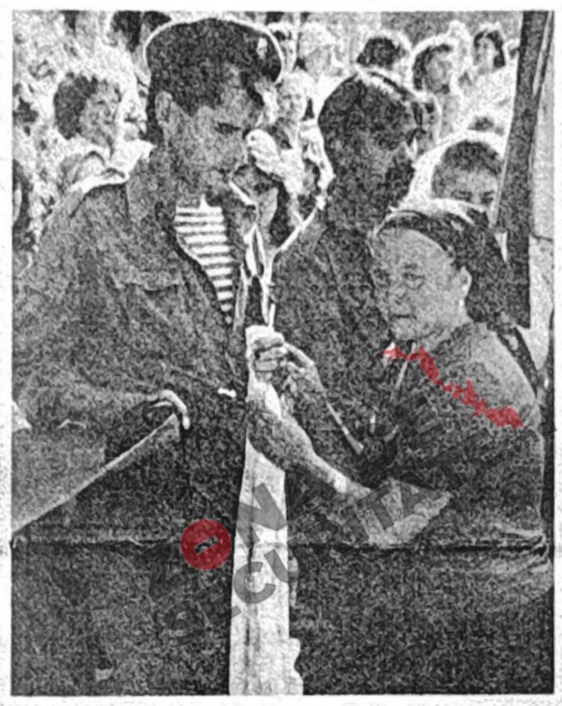
O deosebită importanță la întîlnirea de la Moscova s-a acordat reglementării relațiilor financiare, îndeplinirii obligațiunilor atît la nivel statal, cît și între parteneri. În legătură cu acest aspect al discuțiilor dna C. MELNIC, ministrul finanțelor, mi-a relatat:

— Ne-am înțeles cu guvernul Rusiei să ni se stabilească pînă la sfîrșitul anului un credit tehnic de două miliarde de ruble. În august își vor achita datoriile reciproce diferite întreprinderi. Datoriile republicii la 1 iulie erau de 5 miliarde de ruble. Că să le achităm pe cele vechi și pe cele noi republica va trebui să livreze Rusiei pînă la sfîrșitul anului mărfuri și produse alimentare în valoare de 10 miliarde ruble. Primul ministru al Rusiei ne-a promis că vor debloca depunerile valutare ale cetățenilor Moldovei, blocate de «Vneșeconombanc» în ianuarie 1992. În ce privește depunerile întreprinderilor, apoi e nevoie de noi negocieri, ținînd cont și de participarea noastră la achitarea datoriilor externe ale U.R.S.S.

Într-o corespondență dictată prin telefon e greu să cuprinzi tot spectrul de probleme discutate la Moscova. Nu știu nici dacă domnii miniștri o să fie în stare să convingă opinia publică, stimata opoziție de necesitatea aprofundării relațiilor economice cu Rusia. Esențial e că noi, cei de rînd, care în majoritate nu facem parte nici din conducere, nici din opoziție, să simțim pe pielea proprie avantajele unor relații economice convenabile cu Rusia.

Liliana CIOBANU,
(Prin telefon)

Eroii merită înveșnicire, iar noi sîntem datori să le-o aducem

Foto de Tudor IOVU

(Sfîrșit în pag. 4)

Știri externe

OPORTUNITATEA REACȚIEI MILITARE

Președintele Comisiei europene Jacques Delors, vorbind în cadrul unei sesiuni de urgență a Parlamentului european, desfășurată la Bruxelles, a afirmat că rezolvarea problemelor umanitare din Bosnia-Herțegovina trebuie susținută printr-o reacție militară credibilă. Delors a spus că și în cazul că nu este nevoie de uz de forță simpla amenințarea cu forța ar putea să ducă la întreruperea strategiei liderilor iugoslavi calificată de el drept subtilă și letală. Delors a afirmat că alte națiuni trebuie să combată ceea ce el a numit nebunia naționalistă a sîrbilor și felul scandalos în care se practică politica de epurare etnică.

TRUPELE N.A.T.O. DE MENȚINERE A PĂCII

Franța a declarat că a ajuns la un acord cu Marea Britanie și Statele Unite privind un proiect de rezoluție O.N.U. pentru protejarea militară a convoaielor cu ajutoare umanitare în Bosnia-Herțegovina. Corespondentul diplomatic al BBC relatează că deși s-a ajuns în principiu la un acord, oficialități britanice susțin că încă nu s-a stabilit modul practic de realizare a acestei acțiuni. Potrivit unor surse de la Bruxelles, comandanților militari ai N.A.T.O. li s-a cerut să întocmească planuri pentru o intervenție militară în Bosnia.

ACUZĂRI DE AGRESIUNE

Armenia a cerut Comunității Statelor Independente să ia în considerare sancțiuni economice și o posibilă intervenție militară împotriva Azerbaidjanului ca urmare a ceea ce consideră a fi invazia de către luptători azeri. Președintele Armeniei Levon Ter-Petrosian a acuzat Azerbaidjanul de declanșarea unui război nedeclarat după capturarea la sfîrșitul săptămînii trecute de către forțele azere a unei fîșii de pămînt ce aparține Armeniei, dar care este înconjurată de teritoriul azer. Un purtător de cuvînt al guvernului azer a respins afirmațiile Armeniei și a declarat că fîșia de pămînt ocupată era folosită ca bază militară de către forțele armene.

ABONAREA-93

Presa noastră iese-n lume

De obicei, în august începea abonarea la ziare și reviste. Anul acesta, însă, agenția republicană «Moldpresfilatelia» a amînat cu o lună abonarea, astfel că ea urmează să înceapă la 1 septembrie.

— Ce surprize ne pregătește Abonarea-93? — l-a întrebat corespondentul agenției Moldova-pres pe directorul agenției «Moldpresfilatelia», dl Tudor ZUMBREANU.

— Experiența anilor trecuți ne-a convins că în prima lună abonarea o face doar un număr minim de cititori, iată de ce am hotărît să schimbăm termenul de începere a campaniei. Ea urmează să dureze pînă la 1 noiembrie. Abonarea se va face pentru un termen de șase luni și am rugat redacțiile să calculeze minuțios prețul fiecărei publicații pentru a nu-l schimba ulterior.

— Cum se va face abonarea la publicațiile din România?

— Ca și în anul trecut, pe baza contractului nostru bilateral. Numai că dacă atunci prețurile păreau exagerat de ridicate, azi ele vor fi mai mici decît al ziarelor și revistelor noastre.

— Aceleași condiții sînt prevăzute și pentru publicațiile editate la Moscova și în alte țări ale C.S.I.?

— Nu dispunem deocamdată de cataloagele altor republici. Vă pot informa că am încheiat un contract direct doar cu editura moscovită «Izvestia», care include 21 de publicații. Prețurile de difuzare pentru abonații noștri vor fi cu 30 la sută mai reduse decît în Rusia.

— Și totuși, prețurile rămîn destul de mari.

— Am micșorat cu 50 la sută costul de difuzare al publicațiilor pentru copii «Alunelul», «Florile dalbe» și «Noi». Mai studiem posibilitatea abonării în rate. Adică se va scrie o cerere la contabilitatea întreprinderii sau organizației și în fiecare lună va fi reținut din salariu costul ziarului sau revistei.

— Cum se va face abonarea la ziarele și revistele care apar în prezent neregulat?

— Noi le-am introdus pe toate în catalog, fără nici o restricție.

— Deocamdată, puține vești îmbucurătoare pentru presa națională.

— Ba am o veste bună. Toate publicațiile noastre, datorită contractului încheiat cu agenția «Mejkniga» din Moscova, vor fi incluse în catalogul internațional. Vom deschide pentru fiecare conturi valutare. Presa noastră e cerută în Australia, Canada, țările scandinave, Italia, Grecia, Israel. De altfel, primim scrisori de peste hotare. În care ni se cere să le expediem colecții de ziare și reviste din anii trecuți. Așa că — să fie într-un ceas bun ieșirea presei noastre în lume.

V. DUMBRAVEANU,
Moldova-pres.

HOTĂRÎREA

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

privind numirea prim-viceprim-ministrului

Parlamentul Republicii Moldova **hotărăște:**

Domnul **Nicolae ANDRONATI** se numește în funcția de prim-viceprim-ministru.

Alexandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova.

Chișinău,
4 august 1992.

HOTĂRÎREA

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

privind numirea ministrului finanțelor

Parlamentul Republicii Moldova **hotărăște:**

Doamna **Claudia MELNIC** se numește în funcția de ministru al finanțelor.

Alexandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova.

Chișinău,
4 august 1992.

«Ne temem să nu murim de foame»

SLOBOZIA. (De la corespondentul nostru). La fabrica de conserve din orășelul Crasnoe au fost fabricate deja primele 10 milioane de borcane convenționale de conserve, în temei din boabe de mazăre. În ciuda restricțiilor de circulație și dificultăților generate de starea excepțională declarată de separatiști, sezonul de conservare din anul acesta s-a început organizat și cu un randament înalt. Din cele două secții (anul trecut au funcționat trei secții) sînt scoase și puse la păstrare zilnic pînă la 0,5 milioane de borcane convenționale de conserve, ceea ce depășește randamentul din anul trecut la această dată.

L-am întrebat nu pe director sau pe un specialist din administrație, ci pe un muncitor:

— Care e pricina că în anul acesta, în condiții de război, lucrați mai bine ca în anii de pace și triumf socialist?

— La fabrica noastră războiul a început trei ani în urmă, zise muncitorul. Ni l-au luat pe Pesterev, pe care l-am stimat și l-am iubit, și ne-au dat alt director în pofida voinței noastre, ne-au amenințat, ne-au și pedepsit. Acum s-a început și măcelăria armată. Deci, lucrăm mai bine, pentru că ne temem să nu murim de foame, conchise interlocutorul meu.

Bine ar fi să judece toți așa. La ora actuală mii de oameni pașnici au fost rupți de la locul de lucru în producție, înarmați și duși la luptă. Alte mii de oameni (mercenari) au fost aduși din altă parte aici să omoare și să distrugă. Toți consumă și nimeni nu produce. Cum vom intra în iarnă?

ÎN GRAIUL CIFRELOR

Indici noi

Recent Departamentul de Stat pentru Statistică a examinat chestiunea cu privire la perfecționarea evidenței statistice de stat pentru anul 1993.

S-a revăzut volumul și conținutul formularelor dărilor de seamă statistice, au fost excluși indicii care se dublau sau care și-au pierdut actualitatea și introduși alții noi vis-a-vis de structura economiei naționale și formele de proprietate caracteristice pentru perioada de tranziție la relațiile de piață.

Au fost revăzute 467 formulare de evidență statistică, aprobate anterior de fostele comitete de stat pentru statistică ale U.R.S.S. și R.S.S.M. S-au anulat 143 formulare (31,4%) cu un număr de 92834 indici. Cele mai serioase reduceri au suferit statistica comerțului (54 formulare, sau 66%), progresului tehnic (8 formulare, sau 62%), construcțiilor (11 formulare, sau 46%), transportului (18 formulare, sau 33%), telecomunicațiilor (9 formulare, sau 36 %).

Ca rezultat, în anul 1993 în republică vor funcționa 356 formulare ale evidenței statistice de stat cu 948114 indici calculați pe an, 314 de formulare, sau 88%, pentru prima dată au fost alcătuite în două limbi.

CE NE DOARE, CE NE FRĂMÎNTĂ

Încă un strigăt de disperare

Cu această durere ne-am adresat și la alte adrese ale organelor de conducere ale Republicii Moldova, dar totul e în van și disperarea noastră crește mereu. Am scris o scrisoare chiar și Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul României, Președinte al Sfîntului Sinod, ca să se știe că în credința creștină ortodoxă din Basarabia în timpul de la urmă se întîmplă lucruri alarmante. Vorba e că la cîrmuirea eparhiei Chișinăului și a Moldovei au pătruns și lupi îmbrăcați în piele de oaie, care cu gura vorbesc de Dumnezeu, iar cu fapta ponegresc cinul preoțesc, destramă credința și împrăștie turma lui Iisus Hristos. Acești lupi sînt mai periculoși ca ateiștii, pentru că atunci cînd cu noi luptau ateiștii, credincioșii erau mai solidari, pe cînd acuma aceștia ne dezbină din interior, seamănă vrajbă și ură. Cu toate că acuma avem libertatea conștiinței, noi, cei care înțelegem, într-adevăr, sensul credinței, sîntem totuși, în minoritate, pentru că tineretul și celelalte generații au fost educați în spiritul hulei lui Dumnezeu și azi încă nu au ajuns la esența credinței, deși tot mai mulți se întorc cu fața spre biserică. De aceea în condițiile create nouă ne vine tare greu, iar lupii de care vorbeam își cam ating scopurile meschine, lichidînd adevăratele sfaturi parohiale, comitete bisericești și instalîndu-și acolo oameni lor, lupi ca și ei.

Un asemenea distrugător de credință ne-a rînduit eparhia și nouă, la Drăsliceni — pe preotul Vitalie Roșca. Despre lipsa lui de blîndețe, dragoste și frică de Dumnezeu am informat nu o dată cîrmuirea eparhiei, deputații din Parlamentul țării, preoții Ioan Ciuntu și Petru Buburuz, despre durerea noastră au scris la «Glasul națiunii» și «Literatura și Arta», am scris la Parlament, la Ministerul Culturii și Cultelor, ne-am adresat la Frontul Popular și Prea Sfințitului Vladimir — degeaba! Am spune chiar mai mult. Arhiepiscopul Vladimir a manifestat numai fățărnicie și înșelăciune, căci prea mari sînt eforturile noastre și prea mici, neînsemnate rezultatele. Numai prin ordinul Patriarhului Moscovei preotul Vitalie Roșca a fost destituit din postul de secretar al episcopiei, dar n-avem nici un răspuns în privința parohiei din Drăsliceni, de parcă toate plîngerile noastre sînt, pur și simplu, aruncate la lada cu gunoi. Nici de la Ministerul Culturii și Cultelor nu avem nici un răspuns. Ce se întîmplă, Doamne, în țara aceasta? Cînd încă Vitalie Roșca se mai afla în postul de secretar al eparhiei, chiar l-am întrebat unde sînt plîngerile noastre și el ne-a spus că se duce la WC cu ele. I-am zis că nu-i frumos să dea un asemenea răspuns un preot, iar el, bătîndu-se cu palma la un loc moale, ne-a spus una și mai boacănă. Un credincios l-a rugat să-i facă o slujbă că l-a decedat un nepoțel, dar preotul Vitalie l-a refuzat prohodul, ba chiar a înjurat.

Scris este: nu poate un orb să călăuzească pe alt orb. Tot așa și un om incult nu poate să propovăduiască cultura, tot așa și un om fără frică de Dumnezeu nu poate propovădui Evanghelia. De la slujitori ca Vitalie Roșca credincioșii nu mai primesc nici o satisfacție sufletească, încetează să mai frecventeze biserica sau intră în alte secte.

Chiar oare în țara noastră să nu fie ac și de cojocul lui Vitalie Roșca? Că deja din cale afară își face mendrele. Chiar nicăieri să nu fie auzit glasul durerii noastre? Chiar să nu se găsească un preot bun și pentru noi?

Gheorghe ROȘCA, Teodor URSU,
Dumitru GUZUN, Constantin EFROS,
Nicolae ROȘCA, Andrei BOTNARU,
Ecaterina OLARU,
și încă 96 de semnatari — enoriași din satul Drăsliceni, Criuleni.

Cine și cît cîștigă în Moldova

Mult așteptata majorare a salariului minim preconizată pentru 1 iulie nu s-a produs. La ora actuală cel mai mic salariu în Moldova, potrivit ultimului decret din primăvară al Președintelui republicii, este de 850 de ruble.

Potrivit datelor obținute de corespondentul agenției Moldova-pres de la Departamentul de Stat pentru Statistică, salariul nominal al muncitorilor și funcționarilor a constituit în primul semestru al anului curent 1.761 de ruble. În ianuarie el era în medie de 989 ruble, în martie — 1586 ruble. În iunie el a atins nivelul de 2640 de ruble. Remunerarea muncii membrilor gospodăriilor agricole colective constituie în medie 1051 ruble pe lună.

Este locul să menționăm că nivelul mediu al salariului în Moldova este puțin mai mic decît în alte republici. Astfel, locuitorii Republicii Belarusi au primit în iunie în medie cîte 4.319 ruble, locuitorii Kazahstanului — 3.021 ruble, iar cîștigul mediu al rușilor a constituit în aceeași lună 3.067 ruble.

Colaboratorii departamentului au subliniat că salariul lucrătorilor din structurile comerciale nu a fost luat în considerare. De asemenea, și lefurile cetățenilor care lucrează la întreprinderile cu beneficii consistente, ceea ce le permite să majoreze salariile chiar în pofida restricțiilor impuse de Ministerul Finanțelor.

Potrivit calculelor făcute de lucrătorii departamentului suma datoriilor întreprinderilor și organizațiilor pentru remunerarea muncii din ianuarie pînă în mai constituie în republică 467 milioane de ruble.